

VARNOST V SUZP

Varnost v SUZP

- Uporabniki (podatkovne baze):
 - identificirajo se z uporabniškim imenom in geslom.
- Vloge:
 - varnostni mehanizem / optimizacija upravljanja.
- Pravice:
 - uporabnikom dodeljujemo pravice neposredno;
 - uporabnikom dodeljujemo pravice posredno preko vlog.

SQL DCL

- ❑ SQL DCL (*ang. Data Control Language*) – primer: MySQL

- ❑ Dodajanje uporabniških računov:
`CREATE USER uporabniško_ime;`

- ❑ Dodajanje vlog:
`CREATE ROLE naziv_vloge;`

- ❑ Dodeljevanje vlog posameznim uporabnikom:
`GRANT naziv_vloge TO uporabniško_ime;`

- ❑ Spreminjanje lastnosti uporabniškega računa:
`ALTER USER uporabniško_ime ...;`

- ❑ Brisanje uporabnika:
`DROP USER uporabniško_ime;`

❑ Zgradba gesla

- gesla naj ne bi bila „pravilne“ besede;
- gesla naj ne bi bili rojstni dnevi, imena sorodnikov in podobno (nekaj, kar je enostavno povezati z lastnikom);
- gesla so lahko neobičajne kombinacije besed (npr. pes-stol);
- gesla so lahko sestavljena iz črk in števil (npr. luci123);
- gesla naj bodo velika vsaj 8 znakov. Naj bodo težka za uganiti, a enostavna za zapomniti.

❑ Zamenjava gesla:

- gesla je potrebno menjati, vendar ne preveč pogosto.

Pravice

- `SELECT` - omogočene so poizvedbe na tabelah;
- `INSERT` - omogočeno je dodajanje novih zapisov v tabele;
- `UPDATE` - omogočene so spremembe vsebine obstoječih zapisov v tabelah;
- `DELETE` - omogočeno je brisanje zapisov iz tabel;
- `REFERENCES` - omogoča ustvarjanje tujega ključa v podrejenih tabelah;
- `EXECUTE` - omogočeno izvajanje procedur in funkcij;
- `ALTER` - omogočeno spreminjanje strukture tabele;
- `INDEX` - omogočeno ustvarjanje in brisanje indeksov;
- ...

Več v dokumentaciji na spletni strani:

<https://dev.mysql.com/doc/refman/8.0/en/privileges-provided.html>

Vloge

- ❑ Namesto neposrednega dodeljevanja posameznih pravic možna uporaba vlog (*angl. roles*)
- ❑ Smernice glede uporabe vlog:
 - vlog naj bo čim manj;
 - vloge naj se oblikujejo glede na organizacijske vloge (delovna mesta);
 - uporaba vlog z inkrementalno povečanimi pravicami za edinstvene potrebe, npr.:
 - vloga – vpogled
 - vloga – delo
 - vloga – skrbnik
 - vloga – revizija

SQL DCL

- ❑ Dodeljevanje pravic na tabeli uporabniku/vlogi:

```
GRANT pravica ON ime_tabele TO  
ime_uporabnika|ime_vloge;
```

- ❑ Odvzemanje pravic uporabniku/vlogi:

```
REVOKE pravica ON ime_tabele FROM  
ime_uporabnika|ime_vloge;
```

Naloga (1)

1. Ustvari naslednje tabele:

T1 (a INTEGER, b INTEGER);

T2 (c INTEGER, d INTEGER);

T3 (e INTEGER, f INTEGER);

T4 (g INTEGER, h INTEGER);

T5 (i INTEGER, j INTEGER);

2. Ustvari nove vloge:

vpogled

prodaja

skrbnik

Naloga (2)

3. Priredi naslednje pravice ustreznim vlogam:

Objekt	vpogled	prodaja	skrbnik
T1	S	SUI	SUID
T2	S	SUI	SUID
T3	S	SUI	SUID
T4	S	S	SUID
T5	-	UI	SUI

S – SELECT, U – UPDATE, I – INSERT, D – DELETE

Naloga (3)

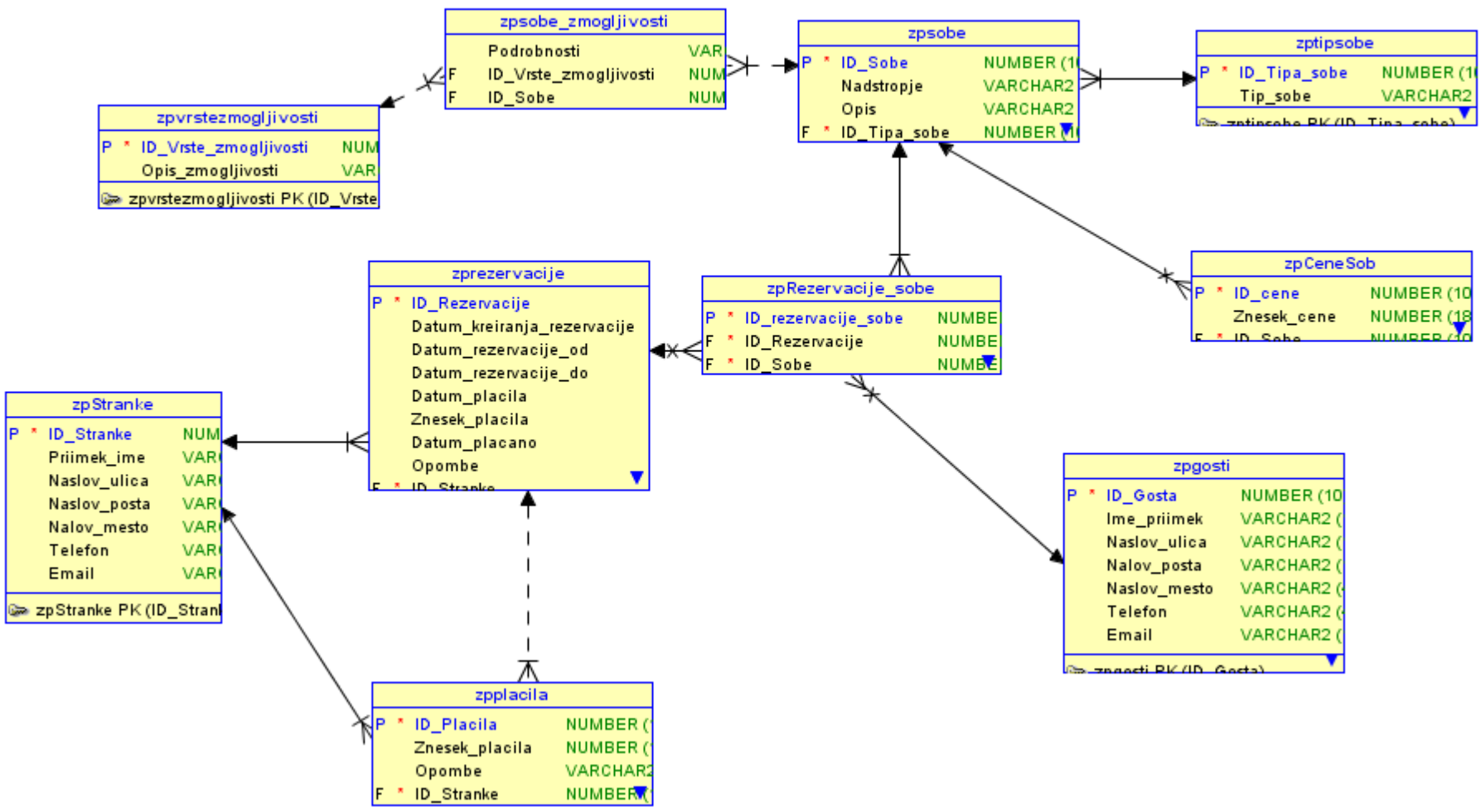
4. Ustvari naslednje uporabnike in jim dodeli naslednje vloge:

uporabnik	vloge
stanislav	prodaja
vojko	prodaja
snezna	vpogled
zdravko	vpogled
zlata	prodaja, skrbnik
srecko	prodaja, skrbnik
nada	skrbnik
milan	skrbnik

Naloga (4)

5. **Stanislav** je dal odpoved in je zaradi tega potrebno umakniti njegov uporabniški račun.
6. Novo zaposlena je **Milica** za katero je potrebno ustvariti novo uporabniško ime oz. račun. Milica naj ima iste pravice, kot jih je prej imel **Stanislav**.
7. V organizacijo pride revizor in zahteva vpogled v vse podatke sistema. Ustvari vlogo **revizija**, kateri je potrebno dodeliti pravice vpogleda (**SELECT**) v vse tabele. Ustvari novega uporabnika **revizor** in mu dodali vlogo **revizija**.
8. Revizor je ugotovil, da je v sistemu dodeljeno preveč pravic, in sicer vloga **prodaja** ne bi smela imeti možnosti spreminjanja in vnosa v tabelo **T3**. Ustrezno dopolni vlogo **prodaja** in preveri dostope do baznih objektov po spremembi.
9. Odstrani vse vloge (vpogled, prodaja, skrbnik, revizija) in vse uporabnike, ki so bili ustvarjeni v tej nalogi.

Naloga – hotelski rezervacijski sistem

Naloga – hotelski rezervacijski sistem

1. Ustvarite sistem vlog za hotelski rezervacijski sistem. Vloge naj bodo naslednje:

- **stranka** (ki ima možnost pregleda ponudbe, ne sme pa ničesar spreminjati);

- **računovodstvo** (ki ima možnost vpogleda, dodajanja in spreminjanja finančnih podatkov-rezervacij);

- **recepcija** (ki ima možnost vpogleda, dodajanja in spreminjanja vseh podatkov, razen šifrantov – zmogljivosti sob, cenika in vrst sob);

- **direktor** (ki ima možnost vpogleda v vse podatke, ne sme pa ničesar spreminjati);

- **skrbnik** (ki ima možnost vpogleda, dodajanja in spreminjanja vseh podatkov).

2. Naredi razpredelnico, v kateri bodo vidne vloge in pravice na tabelah.

3. Dodeli vlogam pravice na ustrezne bazne objekte (tabele).

4. Kreiraj nekaj uporabnikov in jim dodeli eno od vlog.